

BRUGERUNDERSØGELSE

SEXOVERGREB OG VOLD RAMMER LIGE SÅ OFTE MÆND SOM KVINDER

At langt flere kvinder end mænd forulempes i fængslerne, er en sandhed med modifikationer. Mænd udsættes nemlig mindst lige så meget for vold, trusler og seksuelle overgreb som kvinder, fremgår det af Kriminalforsorgens brugerundersøgelse.

Af Andreas Graae

Lumre blikke, sjofle tilråb, og berøringer, kys og klap. Det er, hvad hver fjerde kvinde ifølge Kriminalforsorgens nye brugerundersøgelse har været udsat for under afsoningen. Det samme gælder kun otte procent af mændene. Der er altså markant flere kvinder end mænd, som udsættes for sexchikane – hvilket har fyldt meget i diverse medier og i debatten om at oprette et fængsel kun for kvinder.

Hvad der til gengæld ikke har fået opmærksomhed, er, at når man ser på overgreb som vold, mobning, trusler og seksuelle overgreb, rammer de en lige så stor eller større andel af mandlige som kvindelige indsatte.

Undersøgelsen slår nemlig fast, at kvinder og mænd udsættes nogenlunde ligeligt for disse overgreb. For eksempel svarer 19 procent af mændene, at de har været udsat for vold – mens det

gælder 18 procent af kvinderne. Og 30 procent af mændene siger, at de har være udsat for trusler, hvor det gælder 29 procent af kvinderne.

Og ser man på tallet for seksuelle overgreb, er der endog en klar overvægt af mandlige ofre. Kun tre procent af kvinderne i undersøgelsen oplyser, at de har været udsat for seksuelle overgreb, mens det gælder dobbelt så mange mænd – nemlig seks procent. Denne forskel er dog ikke 'statistisk signifikant', som det hedder på rapportsprog.

KØNSFORSKER: OVERGREB MOD MÆND BØR OGSÅ BELYSES

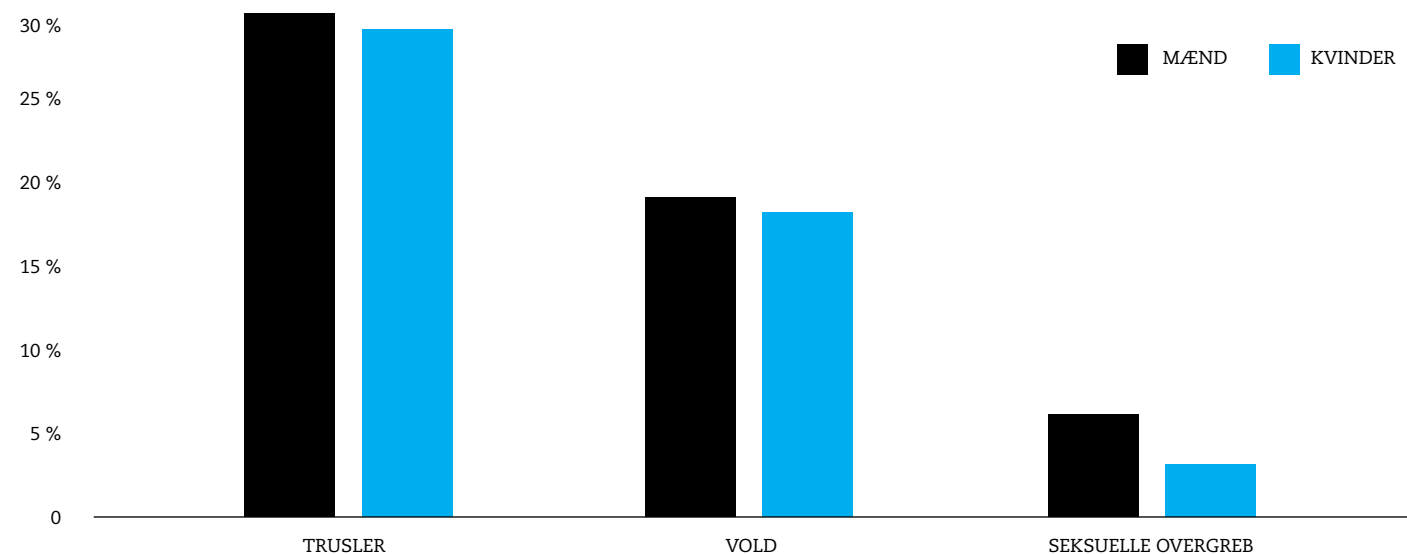
At mændene er lige så udsatte som kvinderne, bør man også have med, når man diskuterer forholdet mellem de mænd og kvinder, der afsoner i fængslerne. Det mener Brian Hedensted, der er tillidsmand på Statsfængslet i Møgelkær, som huser en af Kriminalforsorgens fire kvindeafdelinger.

"Der er noget, der tyder på, at vold og seksuelle magtovergreb ikke kun er et problem for de kvindelige indsatte. Debatten burde måske derfor i højere grad dreje sig om, hvordan og hvorfor det er blevet sådan? Er vi nok ude blandt fangerne til at skabe gode relationer både mellem dem og mellem dem og os?" siger han.

Det er kønsforsker Ann-Karina Henriksen fra Professionshøjskolen Metropol enig i.

"Hvem udøver volden, mod hvem og hvordan? Det er jo spørgsmål, som undersøgelsen ikke kan svare på. Men undersøgelsen peger på, at der blandt både mandlige og kvindelige indsatte er en række sårbarheder, som kræver mere grundig belysning," siger hun.

KONFLIKTER MELLEM INDSATTE

Risikoen for overfald er mindst lige så stor for mandlige som kvindelige indsatte.

Kilde: Kriminalforsorgens brugerundersøgelse.

BRUGERUNDERSØGELSE

KVINDEFÆNGSEL ELLER EJ?

Meningerne er delte blandt fængselspersonale, politikere og eksperter i spørgsmålet om, hvorvidt de kvindelige indsatte skal samles i ét fængsel eller ej. Børn, nærhed og normalitet nævnes som de tungtvejende grunde til, at situationen skal overvejes nøje.

Af Andreas Graae

"Det er absolut ikke acceptabelt." Sådan sagde justitsminister Karen Hækkerup (S) sidste måned til flere medier, efter at Kriminalforsorgens brugerundersøgelse kunne afsløre, at hver fjerde kvindelige fange har oplevet seksuelle chikaner fra medindsatte.

Justitsministeren har på den baggrund erklæret sig parat til at oprette et fængsel kun for kvinder. Statsfængslet i Jyderup er allerede nævnt som en mulighed.

Et kvindefængsel vil dog betyde et opgør med det såkaldte normaliseringsprincip – at hverdagen i et fængsel så vidt muligt skal afspejle samfundet uden for murene – hvilket vil sige socialt samvær mellem mænd og kvinder.

Det mener tillidsmand Philip Hollendsted på Statsfængslet i Horserød, der huser en kvindeafdeling.

"Det vil være et kraftig brud på normaliseringsprincippet, hvis man isolerede kvinderne. Der er ofte en langt bedre dynamik, når

man blander mænd og kvinder. Når denne her gruppe af kvinder omvendt er samlet i større grupper, så går det tit galt. Det oplever vi gang på gang. Der kommer store spændinger, intriger og klike-dannelser," siger han.

Han erkender, at blandingen af mænd og kvinder selvfølgelig altid vil medføre en risiko for chikaner – "men den risiko vil der jo også være ude i det omkringliggende samfund. Så jeg tænker, at man måske gør kvinderne en bjørnetjeneste ved at isolere dem i et unaturligt miljø."

Formanden for Folketingets Retsudvalg, Karina Lorentzen Dehnhardt (SF), er varm tilhænger af, at mænd og kvinder blandes i så mange sammenhænge som muligt. Hun mener dog, at normalisering også indebærer at give kvinderne bedre beskyttelse mod seksuelle chikaner.

"Når så mange kvinder rapporterer om sexchikane i vores fængsler, må vi gribe ind politisk. Kvinderne kan jo ikke som ude i samfundet bare gå og holde sig ude af det. Derfor bliver det en politisk opgave at sikre den fornødne beskyttelse gennem etablering af et eller flere kvindefængsler," siger hun. →

Fremover skal medarbejderne i Statsfængslet i Jyderup måske alene tage sig af kvindelige indsatte.